

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMIA DEL CAMP

XVIII

Medicina de las personas

VII

Lo més bó tè enemichs, y amichs lo més dolent.—Cremaduras.

—Una noya de moda.—Trieu remeys.—Fora celos.—Contra 'ls mals governs.—Preguntas.—Compte rigorós.

Un periódich formal y de miras elevadas deu defensar la veritat y lo convenient als interessos generals, morals y materials; y, per lo tant, es clar que no sols no 's pot agradar á tothom, sino que ha de tenir enemichs la millor causa y amichs la més dolenta: y lo que 's diu d' un periódich se pot dir d' una associació ó entitat. Un curandero está enfadat perque hem ridiculísat ab rahó als curanderos; un facultatiu, perque vulgarisem la ciencia; un usurer, perque se proporcionan per la Càmara diners als pagesos á petit interés; uns que 's feyan l' arrós ab els guanos, perque la Càmara proporciona adobs, y fins una dona llatinera, malgastadora y que passa 'l dia d' una casa al altra, 'ns ha criticat perque 'ns fiquem ab llibres de caballería, diu ella.

Sempre ha sigut aixís. Els que viuen de la immoralitat no volen sentir predicar moralitat; els que viuen de la mentida, no volen que 's prediqui la veritat, y els que explotan la llana, no volen se il·lustrí massa al poble; pero nosaltres defensem els interessos dels pagesos y no 'ls de fulano y de zutano: ab aixó els que 's cremin que apliquin alguns dels següents remeys de las cremaduras.

Es molt freqüent el cremarse y son molts els remeys aconsellats y bons. Ens podem cremar de moltes maneres, ab diferents coses, y las cremaduras poden ser de diferents graus y extensió. Recordo que una noya coneguda mèva, habétseli pegat foch en el vestit, comensá á corre sense serenitat, cridant á la seva mare; se aná cremant, rebent tals cremaduras que morí als dos días ab gran trastorn de la familia, com podeu suposar; sent aixís que ab serenitat no haguera sigut res.

Al encendres el vestit d' una persona, lo primer es apagar el foch ab els medis que 's tinguin á má, embolicantla ab una manta, sach, cobrellit, etc., aixuts ó mollats, cenyint bè 'l cos per privar l' acció del ayre, y no moures: apagat el foch, treure ab cuydado la roba per veurer las cremaduras, procurant no estiragarsar per no arrancar la pell de la part cremada, y fins sense arrancar la roba que hi estigués agarrada: á falta d' altra cosa, draps mullats d' *aygua freda* tornats á mullar sovint, y si es bras ó cama ficals bastant temps dintre l' *aygua freda*, lo qual evita la irritació y dolor: n' hi ha que tenen la preocupació de que no es bona l' *aygua freda*.

S' emplea ab éxit l' aygua blanca ó *vegeto de Goulard*, rayaduras de patatas, claras d' ou batudas ab aygua, solucions de bicarbonat de sosa, de clorat de potas-